

Нам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0907
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНІОСОЗ (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXVIII. Ч. 173. ДЖЕРЗІ СІТІ ІНЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 15-ГО ВЕРЕСНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY AND NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 15, 1981 No. 173. VOL. LXXXVIII.

ВИМАГАЮТЬ ЗНЕСЕННЯ

„МУРУ ГАНЬБИ“

Женева, Швейцарія. — Вісімнадцять знахиджів міжнародних діячів підписали спільного листа до д-р Еріха Гонекера, голови Державної Ради Німечської Демократичної Республіки, домагаючись знесення „Муру Ганьби“ в Берліні.

Лист, висланий 1-го серпня 1981 року, звучить: „Ми пишемо цього листа з нагоди 20-ї річниці збудування Берлінського Муру.“

Ви підписали Заключний Акт Конференції для Безпеки і Співробітництва в Європі. Під секцією 1, а/УІІ, цей документ цитує Декларацію Людських Прав з 10-го грудня 1948 року. Пар. 13/2 цієї Декларації звучить: „Кожна людина має право залишити свою країну і повернутися до своєї країни“.

Від закінчення Гельсінської Конференції Ви не зробили жадних заходів для знесення Муру, хоч би і частинно, хоч цей мур є досить ефективним з огляду на численні барикади і тяжкі карі навіть без прикрас стріляти з автоматичних вибухових машин.

Суперечність між Гельсінськими угодами, підписаними вами 1-го серпня 1975 року, і Берлінським Муром з його сторожами, стріляниною і присудами за „втечу з республіки“ є такою казково-великою, що найвищий час, щоб цей мур усунути.

Ми вимагаємо, щоб Ви розували Мур або відтягнули свій підпис під Гельсінськими угодами“.

Лист підписали: д-р Райнер Гільденбрандт (Берлін) Ева і Нільс Коппель (Данія), граф Ганс Гюн (Західна Німеччина), Конрад Вем (список Євангельської Лютеранської Церкви, (Естонія), Гейк Ескелінен (Фінляндія), Манне Калліо (Фінляндія), Марк Арнольд-Фостер (Велика Британія), Пітер Бененсон (Велика Британія), Гунарс Роде (Латвія), с-р Отто Габсбург (Австрія), інж. Ян Цибульський (Польща), Володимир Буківський (Росія), д-р Віктор Г. Понсо (генеральний секретар Пан-Європейської Юнії, Швейцарія), Валентин Мороз (Україна), д-р Володимир Душин (редактор „Українського Кварталя“, ЗСА), архітект Майкл А. Мелман (університет Міннесоти, ЗСА) і д-р Альберт Герутіс (Литва).

Манор коледж влаштує

Український Фестиваль

Дженкінгтон, Па. — У неділю, 20-го вересня ц.р., тут в Українському Співдружності Центрі Джуніор коледжу, на кампусі при Фокс Чейс Ровд і Форрест авеню, відбудеться Український Фестиваль із різноманітної програмою; з випадку дощу фестиваль відбудуватиметься в середині приміщень коледжу.

У рамках фестивалю — дві програми народних танців, музики і співу поміж 2-ю, а 4-ю год. по полудні, як також на протязі всього фестивалю на ярмарку можна буде оглянути і закупити різні експонати народного мистецтва та українські страви.

Особливою atrakцією програми буде виставка мистецьких праць Аки Перейми та її дочки Ваки, що відбудеться у галерії Бібліотеки. Праці Аки Перейми відображають українські народні мотиви, які наглядні — в її колекції писанок, народного ганчарства, проєктів та ілюстрацій до народних казок, легенд і поем. Її виставка також включатиме олії, акварелі, рисунки, кераміку і скульптуру в металі. Мисткиня має бакалаврат із Красного Мистецтва із скульптури в Дейтонському інституті Мистецтва і відома із своїх скульптурних праць у металі. Праці Аки Перейми знаходяться у постійній колекції Дейтонського інституту Мистецтва і в галерії Мистецтва в Нью-Йорку, Н. Й., в Українському Музеї Модерного Мистецтва в Чикаго, Іл. та Українського Культурного Центру у Вінніпегу, Канада.

Квитки на фестиваль для дорослих — 1 долар, для дітей — 20 центів. За додатковими інформаціями можна телефонувати на таке число: (215) 885-2360.

Помер св. п. мгр А. Гординський

Ірвінгтон, Н. Дж. — Тут у п'ятницю, 11-го вересня ц.р., помер на удар серця мгр прав Адам Гординський. Син Івана і Марії, він народився в Гордіні Шляхотській, Самбірщина, 5-го вересня 1910 року. Закінчив право і був кондиплентом в Борні, у час війни заступником посади в Самборі і на цьому пості виявив свою людяність і до життя свого населення, чим зискав багато приятелів.

В Америці він власне підприємство, був членом Президії Гетьманського Руху у ЗСА, членом Дирекції Східно-Європейського Дослідного Інституту ім. В. Липинського, членом Дирекції шадниці „Трибуна“, почесним головним радником СУК „Провидіння“, активним членом Церковної Ради парафії св. Івана Хрестителя.

Панахида була відправлена в понеділок, 14-го вересня, в похоронному заведенні

Св. п. мгр
А. Гординський

Литвина, 1600 Стайвезант ав. в Юніон, Н. Дж. Похоронні відправи були заплакані в будинку, 15-го вересня, о год. 9-й ранку з цього заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Нью-Йорку, а відтак на цвинтар Гейт оф Гевен у Іст Гановері, Н. Дж. Залиши у жалобі дружина Марію, синів Юрія та Миколу з дружинами і донечками.

ПІДСАДНОГО ПОБИТО

ЧЕРЕЗ ОБОРОНУ ШУХЕВИЧА КАРАВАНСЬКІ ПРОТЕСТУЮТЬ

Париж, Франція. — Тут у тижневику „Українське Слово“ з серпня ц.р. під заголовком „Бандитський напад на Михайла Підсадного“ було подано вістку про побиття цього українця з Франції, який виявив бажання бути обмінним на Юрія Шухевича, щоб відбутися строк ув'язнення за цього видатного в'язня сумління в СРСР, сина генерала Чупринки. „Українське Слово“ пише між іншим: „Михайло Підсадний, молодий, народжений у Франції український, від кількох років робить перед совєтськими й французькими державними та різними міжнародними чинниками старання, домагаючись звільнення Юрія Шухевича з ув'язнення та виявляючи готовість відсидіти за нього призначений йому речення ув'язнення“.

Прямих позитивних наслідків акція М. Підсадного не дала, але вона надала додаткового розголосу справі знущання над Юрієм Шухевичем та його родиною, і це турбує московських лідерів. Цим бандитським вчинком кремльська мафія ще раз підкреслила, що вона здібна на будь-який злочин і, разом, відкрила своє безсилля перед мужньою та цілеспрямованою діяльністю українського розуму та духу.

Цей акт Кремля не може лишати нас байдужими. Він зайвий раз підкреслює, хто є наш найлітший і смертельний ворог, що ховається за ширмою „культурних“, „наукових“, „спортивних“ та всяких інших обмінів.

Діставшись до вільного світу завдяки широким захисним акціям, ми — жертви червоної сваволі — не маємо права бути байдужими до спроб окупанта задати український братозаду.

Дорогі Земляки! Щойно прийшла спізнена (Продовження на ст. 3)

І ось вночі з 4-го на 5-те серпня ц.р. невідомі справці підступно викликали М. Підсадного з дому, накрили йому голову грубим полотном, побили, зв'язали руки й ноги колючим дротом і в такому стані залишили в самотньому лісі, кинувши відходати: „Хотів бути за дромади? Маєш, те, чого хотів!“ М. Підсадного знайшли шойно ранком і перевезли на поліцію, яка веде слідство“.

Прочитавши цю вістку в пресі, Святослав Караванський і його дружина Ніна-Стефанія-Караванська, самі донедавна довголітні в'язні совєтських тюрем і таборів примусової праці, відчували заклик такою ж мірою: „Хотів бути за дромади? Маєш, те, чого хотів!“

Діставшись до вільного світу завдяки широким захисним акціям, ми — жертви червоної сваволі — не маємо права бути байдужими до спроб окупанта задати український братозаду.

Дорогі Земляки! Щойно прийшла спізнена (Продовження на ст. 3)

ХОРВАТСЬКИЙ СУД У ЗАГРЕБІ ЗАСУДИВ хорватського дисидента Марка Веселіцу на 11 років тюрми за пропаганду ідеї хорватської незалежності. Прокуратура предпобила на суді інв'є'ю Веселіці, яке появилось в західній пресі, та докази, що він утримував зв'язки з хорватською національною еміграцією. Веселіца має 45 років і є широко відомий культурний і суспільний діяч у Хорватії. Суд над ним тривав аж сім днів, прокуратура намагалася довести йому зв'язки з чужими чинниками, але доказів не було, а ті докази, які представила прокуратура, суд відкинув.

ПРАВДОПОДІБНО, В ПРОТЕСТІ ПРОТИ РІШЕННЯ афганського уряду, винесеного в понеділок, 7-го вересня ц.р., який видав заклики, щоб молоді воїни, які вже відбули військову службу знову вступали в ряди афганської армії боротися проти повстанців — на вулицях Кабулу, столиці Афганістану, відбулися кількаторатні демонстрації, участь у яких взяло багато жінок. У вівторок, 8-го вересня, в одній із таких демонстрацій поліція відкрила вогонь по рядах протестуючих. У двох інших демонстраціях, які охоплювали 500 осіб, поліція оточила демонстрантів, стріляючи у повітря, щоб їх розігнати. Поборовий заклики до війська, що його останньо видав уряд, стосується цих чоловіків, які в 1979 році, ще перед агресією Совєтського Союзу, закінчили військову службу.

У НОЧІ З 9-ГО НА 10-ТЕ ВЕРЕСНЯ Ц.Р. ЛІВА хунта в Нікарагуа проголосила економічний і суспільний стан поготи́лія — а намагання врятувати важку економічну ситуацію в цій країні. До поодиноких точок цього проголошення належить заборона на такіх нелегальних дій, як: страйки, підвищення податків на імпортований товар, а також кара ув'язнення у тюрмі до трьох років за „економічний саботаж“. Під економічним саботажем треба розуміти — паралізування транспорту, підвищення цін без дозволу влади, страйки або спонукування до них, публікація фальшивих вісток про економічне положення цієї країни, як також підбурювання інших країн до пошкодження економіки в Нікарагуа. Стан цієї поготи́лія має тривати один рік.

З ЛІСБОНІ ПЕРЕДАЮТЬ, ЩО КОМУНІСТИЧНИЙ уряд Анголі організує масові демонстрації населення, на яких промовці вимагають запрошення чужих збройних сил на допомогу в боротьбі з південноафриканськими військами, які ще й далі перебувають на території Анголі. В міжнародних колах припускають, що таким чином ангольський комуністичний уряд пригтовляє ґрунт під запрошення до цієї країни совєтських і сателітних військ. Покищо там перебуває тільки кубинський експедиційний корпус у силі 19 тисяч людей, група совєтських військових спеціалістів в числі понад одну тисячу та коло п'ятсот східнонімецьких воєнних експертів і старшин.

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО ЮПІ ПОІНФОРМУВАЛО, що Сирія закупила дім колишнього президента Річарда Ніксона в Нью-Йорку для свого посла при Об'єднаних Націях, заплативши за нього 2,6 мільйона доларів. Ніксон купив цей будинок за 750,000 тисяч доларів. Як відомо, родина Ніксона продала дім в Нью-Йорку і перенеслася на постійно до Седл Ривер в Нью-Джерсі.

ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ШИРОКА СПІВПРАЦЯ ЗСА З ІЗРАЄЛЕМ

Вашінгтон. — У зв'язку з приїздом до З'єднаних Штатів Америки прем'єр-міністра Ізраїльського уряду Менахем Бегіна, якого в подорожі до ЗСА супроводжували члени його кабінету, а саме міністер закордонних справ Іцак Шамір, міністер оборони Еріель Шарон і міністер внутрішніх справ Йосиф Бург та внаслідок переведених переговорів між Бегіном і президентом Роналдом Регеном та іншими високими чинниками американського Уряду, заповідатися широка військова і торговельна співпраця між обома державами.

Державний секретар Александер Гейг заявив в четвер, 10-го вересня ц.р. кореспондентам, що ЗСА і Ізраїль погодились на широкую стратегічну співпрацю, яка включатиме мабуть спільні маневри морських флотів, розбудову поставлених баз на території Ізраїля і спільне планування для відвернення совєтської загрози в цьому районі світу.

Після дводенних нарад Бегіна з Регеном, у яких брали участь з американської сторони також державний секретар Александер Гейг і секретар Департаменту оборони Каспар Вайнбергер, Гейг виступив описи на пресовій конференції з обговоренням порушених у розмові проблем і поширеної співпраці з Ізраїлем, яка, на його думку, виклике деякі протести арабського світу. Але Гейг думає вже в найближчому майбутньому зустрітись з лідерами запризаних з Американою арабських держав для вяснення загальної ситуації.

У дорозі до Югославії і Західної Німеччини Гейг зустрітеться у Малагя, Еспанія, з коронним принцом Савдійської Арабії Фагдом, а пізніше з іншими речниками урядів арабських держав. Йдеться в першу чергу про рішення президента Регена продати Савдійській Арабії розвідні літаки й іншу модерну зброю, проти чого категорично протестують не тільки ізраїльські чинники, але також представники американсько-жидівської спільноти в ЗСА. Опоненти цієї продажі в Сенаті і Палаті Репрезентантів планують заблокувати рішення Уряду. Понад 40 сенаторів вже заявили, що вони спонсоруватимуть резолюцію, метою якої є недовпустити до запланованої продажі.

У цій справі відбуваються також розмови між секретарем оборони К. Вайнбергером і міністром оборони Ізраїля А. Шароном. Досі покищо не вдалось усунути чи злагіднити ізраїльської опозиції до цієї справи, а прем'єр Бегін, який також зустрічається з членами сенатської Комісії для закордонних зв'язків і з такою ж комісією в Палаті Репрезентантів, повторив ізраїльську турботу у зв'язку з продажем радарових літаків Савдійській Арабії, які, на його думку, значно підірвали б оборону Ізраїля.

Президент Реген зі своєї сторони запевняв кореспондентів, що дводенні розмови в Білому Домі довели до навізання спеціально теплих відносин між двома урядами і що продаж літаків що дружбу не може зруйнувати.

Крім цих, були порушені ще справи збомбленого атомового реактора ізраїльськими літаками в Іраку, розмови Бегіна з єгипетським президентом Садатом та інші проблеми. Політичні спостерігачі підкреслюють, що Бегін вперше зустрічався з Регеном і тому він хотів зробити на нього якнайкраще враження.

В Америці

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН ЗВЕРНУВ УВАГУ членам свого кабінету і представникам бізнесового світу, зокрема нью-йоркського Волстриту, щоб вони мали більше довіри до його економічної політики. Він радше дораджував своїм найближчим співробітникам, щоб вони думали, як знайти вихід з положення і з яких програм зробити заощадження на суму бодай 75 більйонів доларів на фінансальні 1983 і 1984 роки. Президент заявив, що він був дуже розчарований коли довів дався, що комерційний світ понав в паніку і вже не підтримує з таким ентузіазмом, як на початку, його програми. Президент Реген додав, що теперішній урядовий економічний план є одним з виходом з тяжкого положення, якщо З'єднані Штати Америки не хочуть допустити до цілковитого заломання економіки в найближчому майбутньому.

ЧИКАГСЬКИЙ КАРДИНАЛ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ Церкви Джан Коді має не тільки фінансові, але також судові клопоти, бо федеральна лава присяжних у Чикаго вирішила перевірити „невідповідну релюкацію“ більше як одного мільйона доларів церковних фондів. Правдоподібно 73-річний кардинал Коді передав звільнені від податку гроші жінці, яку він знає від багатьох років. Справа кардинала і його фінансової „господарки“ набрала широкого розголосу в пресі.

НА ПЕРЕСЛУХАННІ СЕНАТСЬКОЇ ФІНАНСОВОЇ комісії було стверджено, що Адміністрація президента Роналда Регена, яка шість тижнів тому заявляла, що вона гарантуватиме мінімум виплати із соціального забезпечення для „направду потребуючих осіб“, тепер відтягнула цю заяву і підтримує знесення мінімальної виплати, з якої користали понад три мільйони осіб старшого віку чи непрацездатні. Речники Уряду заявили, що це знесення багато не пошкодить пенсіонерам.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР МЕНАХЕМ БЕГІН, ЯКИЙ, як відомо, перебуває на 10-денних відвідинах у ЗСА, зустрівся не тільки з президентом Роналдом Регеном і його найближчими співробітниками та членами обидвох палат Конгресу, але також з колишнім державним секретарем Сайрусом Венсом, одним з авторів договору в Кемп Девіді, який довів до замирення Ізраїля з Єгиптом. Зустріч відбулася в Нью-Йорку у відомому готелі Валдорф-Асторія, який стерегли скріплені відділи поліції. Напроти готелю ортодоксальні жиди влаштували демонстрацію, протестуючи проти археологічних розкопок в Єрусалимі.

ВІДОМИЙ ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ ЖУРНАЛІСТ і коментатор Дейвід Брінклі, який на протязі останніх 38 років служив в телевізійній сітці Ен-Би-Си, заявив, що він покидає працю від 1-го жовтня ц.р. Це рішення дещо заскочило керівників сітки, які збирались перенести його програму з 10-ї на 8-му годину вечора, бо Брінклі все скаржився, що його програма мусіла зводити тяжку боротьбу з дуже популярною програмою Си-Би-Ес „Даллас“ і тому мала відносно мало глядачів. Брінклі, як відомо, порушував під час своєї програми складні політичні проблеми, які вимагали журналістичного досвіду.

ГЕЙГ ОБВИНУВАЧУЄ СССР У ВЖИВАННІ ХЕМІЧНОЇ ЗБРОЇ

Західний Берлін, Німеччина. — Державний секретар Александер Гейг, перебуваючи в поїзді до деяких країн Європи, зокрема Югославії, Німеччини і Еспанії, коротко зупинився у Західному Берліні і там виголосив політичну промову, заторкуючи різні аспекти закордонної політики ЗСА та західного блоку об'єднаного у Північно-Атлантичському Союзі (НАТО).

Він, між іншим, заявив що Уряд З'єднаних Штатів Америки посідає абсолютну перевірені докази, що Совєтський Союз вживав хемічну зброю в Південній Азії і в Афганістані, що протиставляє прийнятим раніше міжнародним постановам.

Совєтський Союз і його альянти, зокрема В'єтнам, — заявив державний секретар Гейг, — вживали і вживають що небезпечну хемічну зброю проти населення багатьох азійських країн, зокрема проти населення Афганістану у боротьбі з тамошнім визвольним рухом, проти якого така зброя, як танки, гармати тощо не мають майже жадного примінення. В'єтнам натомість широко вживав цю зброю у війні в Камбоджі, але існують докази, що зброя є совєтського виробу і була привезена до В'єтнаму із Совєтського Союзу.

Очевидно, совєтське пресове агентство ТАСС категорично заперечило обвинувачення А. Гейга кажучи, що це „чергові вигадки американських імперіалістів для оправдання їхніх атомових перегонів, зокрема продукції неутронної бомби“.

Під час перебування Гейга в Берліні там відбулася бурхлива антиамериканська демонстрація німецьких лівих елементів, які домагались негайного припинення продукції неутронної бомби. Демонстранти палили автомобілі, обкидали камінням поліцію і пожежну сторожу, яка при допомозі води намагалася розпорошити демонстрантів.

Британські спілки вимагають виходу Англії зі Спільного ринку

Блекпул, Англія. — Прикрий досвід не навчив нічого лідерів британських профспілок і на конгресі спілок, який, як щорічно, відбувся в Блекпулі, вони знов перевели увагу на вихід Англії зі Спільного ринку, про одностороннє атомове роззброєння, не чекаючи що зробить Совєтський Союз та про державну дотацію в сумі 33 більйонів доларів для пожвавлення господарки, не зважаючи на катастрофічний інфляційний наслідок, який породив би такий крок.

Англійські спілки творять організаційну підставу Лейбор партії, з їх рядів рекрутується більшість членів тієї партії, а представники спілок творять 40 відсотків електоральної групи Лейбор партії і таким чином мають важливий, здебільшого вирішальний вплив на вибір поодиноких людей до провідних органів партії. Саме тому в цю горічку конгресу, як це впрочім майже завжди буває, всі лідери Лейбор партії взяли участь в нарадах і дебатах, а зокрема Деніс Гілі, представник правого крила партії і Тоні Бенні, представник крайнього лівого крила, які незабаром будуть противниками, як кандидати на пост першого заступника предсідника партії. Конференція Лейбор партії традиційно відбуватиметься після Конгресу профспілок.

Велика частина дискусій і нарад була присвячена атакам на зменшення консумпції. Знесення контролю цін ропи, а з тим збільшення її продукції в краю та зменшення зужиття вплинули додатньо на господарське життя ЗСА. Зменшився імпорту, а тим самим сповільнився зріст дефіциту торговельного обороту із закордоном, змівнів долар на світовому ринку викликало обнижжу цін на ропу, а в слід за цим незначну знижку цін на бензин. Питання, чому обнижжання цін бензину не є значнішою, як дотепер, є дискусійною в щоденній пресі та в фахових виданнях, де частина знавців звинувачує компанії в погоні за завищеними прибутками.

Загальна течія спілок на ліво, яка помітна вже від декількох років, цього року ще збільшилася. Наслідком того є не лише майже повне відчуження від консервативного уряду й брак будь-яких значущих контактів, але також поляризація англійського суспільства, що не лише мусить вийти на користь лівому крилу профспілок, але тепер ним кермує. На конгресі менше уваги було присвячено постанові нової політичної партії з виходом з Лейбор партії, а саме соціал-демократичної, до якої пішов цілий ряд відомих діячів Лейбор партії і деякі з профспілок.

ЗСА зближуються до енергетичної самовистачальності

Вашінгтон. — Одна з найважливіших цілей американської господарської політики, а саме осягнення енергетичної самовистачальності, стає близькою до реалізації. Секретар енергетики Джеймс Едвардс заявив: „Ми ще не є вільні від чужих енергетичних ресурсів, але ми посуваємося в цьому напрямі“.

Як одну з головних причин того позитивного розвитку на енергетичному відтинку вважають, а офіційні кола в Вашингтоні спеціально це підкреслюють, знесення контролю цін на добувану в ЗСА нафтову ропу. Закон про це підписав президент Роналд Реген 27-го січня ц.р., дев'ять місяців перед тим, заки згідно з планами попереднього президента Джиммі Картера, цей закон мав увійти у життя. Знесення контролю цін на крайову ропу збільшило у значній мірі заробітки нафтових компаній, але це також піднесло видобуття нафтової ропи й розшуки за нею. Крім цього це вплинуло на зменшення консумпції.

СВОБОДА

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Subscription 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda". Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті, дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право втручання в матеріали, надіслані авторами. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно зазначив. Друкувати за адресою коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНАОу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Самогубний пацифізм Європи

У „Н. Й. Таймс” з 20-го серпня з'явився короткий, але дуже цікавий лист до Редакції, в якому автор гратує президенту Регену за рішення про відмову від невтронної зброї. Водночас він називає „глупим” рішення попереднього президента Картера відмовитися від продукції цієї зброї, коли західні союзники Америки в Європі вже погодилися встановити цю цю оборонну протисовєтську зброю на своїй території. Тепер настали труднощі із встановленням невтронної зброї в Західній Європі у зв'язку із зростом тамосніх пацифістичних настроїв. Автор листа гостро дорікає німецьким пацифістам, що вони воскрешують гасло „better red than dead”, і дивується, що західні німці, не беруть собі прикладу ані зі своїх власних земляків із Східної Німеччини, які ненавиділи червоний режим, ані від поляків.

У наведеному листі не сказано нічого нового, чого ми вже не знали. Але цікаве те, що автором листа є Артур Голдберг, один із визначних діячів жидівської спільноти в Америці, колишній секретар праці, колишній член Найвищого Суду, колишній амбасадор ЗСА в Об'єднаних Нацях, минулорічний делегат американського Уряду на конференції у Беєраді у справі Гельсінкських постанов. І Артур Голдберг — також один з найбільш відомих постатей ліберального крила Демократичної партії. Коли Голдберг тепер хвалить президента Регена за його заходи щодо збільшення американської збройної потуги і коли він таврує пацифістичних угодівців, які воліють бути „червоними, замість мертвими”, то це яскравий доказ зміни настроїв навіть у ліберальному американському суспільстві. Це дуже показний доказ, що президент Роналд Реген має успіхи у своїй акції „оновлення Америки”.

До речі, соціал-демократичний канцлер Західної Німеччини Гельмут Шмідт, який найбільш наполягає на президента Регена, щоб відновити американсько-соевєтські переговори про обмеження стратегічної зброї, вже змінив першине негативне становище щодо встановлення невтронної зброї на західноєвропейській території, узагальнивши своє остаточне рішення від становища всіх членів Атлантичного блоку (НАТО). Президент Реген очевидно вже передбачував, що європейські членські держави НАТО погодяться прийняти на свою територію невтронну зброю, яка дуже потрібна країнам Західної Європи, і значно менше — Америці. Бо поштох до винаходу такої зброї дала власне потреба зупинити можливий наступ советських танків у бік Атлантичного океану: стрільна з невтронними „головками” сягають тільки на 70 миль, тобто на середню віддачу. Ця нова зброя проникає до ворожих танків, вбиває залого, але залишає незатруєними довкілля будинки. Європейські союзники Америки з НАТО були захоплені винаходом невтронної зброї, — зрозуміло — кремлівські володарі були крайньо сердиті й обурені, що винайдено зброю спеціально задля зупинення советської агресії проти Західної Європи, чого ніби Москва „ніколи не планувала”.

Рахуючись із пацифістичними настроями в країнах Західної Європи та з труднощами, що їх матимуть соціалістичний президент Франції Міттеран чи соціалістичний канцлер Західної Німеччини Гельмут Шмідт — президент Реген заявив, що випроковану невтронну зброю триматимуть на американській території і тільки у випадку війни перекинуть її літаками до Західної Європи. Колишній радник президента Картера у справах крайової безпеки Збігнев Бжезінський, прихильник продукції невтронної зброї, правильно заявив, що невтронна зброя втрапить свою практичну цінність, якщо її магазинуватимуть в Америці, бо заки — у випадку війни — її перевезуть до Західної Європи, буде вже запізно: советські танки посунуться в напрямку до Атлантики на сотні кілометрів...

Артур Голдберг має рацію, коли критикує європейських союзників Америки з НАТО, які все ще не хочуть підвищувати своїх витрат на оборонні цілі у переконанні, що всеодно Америка буде боронити Європу у випадку дійсної загрози від Москви. Джерелом цього зазісання є добробут, у якому розкошують західні європейці. Теорія „краще червоний, ніж мертвий”, поширювана пацифістами і пристосовувані, не сміє відкинутися. Натомість повинні відкинутися у цілій Західній Європі інстинкти самозбереження із зрозумінням, що найбільшим ворогом Європи є СССР, а найкращим союзником її є ЗСА.

ПІД ЧАС СВАТЯ ДНЯ ПРАЦІ, ЗГЛЯДНО ТРЬОХ вільних від праці днів, на шляхах З'єднаних Штатів Америки загинуло 383 особи, а кілька тисяч були тяжко чи легко поранені. В тому часі минулого року загинуло значно більше число подорожувачих автомобілями, бо аж 530 осіб, а 21,300 були поранені. Найбільше осіб загинуло в Каліфорнії (48). В Нью Йорку загинуло 15 осіб.

Цікаво відмітити, що зазначений в наголовку статті Рух започаткував своє існування після того, як новий Уряд в ЗСА почав застосовувати політику „твердої мови” супроти Москви, і виявив себе особливо активним після заповідження президентом Регеном будови невтронної бомби. Найголовніше є те, що в цьому Рухові беруть діяльну участь не тільки — „молоді соціалісти” (підлегла соціалістичній урядовій партії організації), але й значні кола соціал-демократичної партії Німеччини, що справляється тепер владою у цій країні. Між іншим недавно відбулася прилюдна дискусія поміж представниками „Руху миру” і кількома міройдними соціал-демократами: міністром оборони Апелем і експертом у військових справах Баром. І хоч в дискусії обидва соціалістичні достойники оборонили офіційне становище уряду і канцлера Шмідта, про те вже сам факт такої дискусії вводить „Рух миру” в орбіту політичних потягень як німецької соціалістичної партії, так і цілого уряду на чолі з канцлером Шмідтом.

Вимоги „Руху миру” сягають дуже далеко. Його провідні чинники домагаються не тільки недопущення невтронної бомби до стаціонарування на терені Європи, але також до припинення її продукції. Застосування атомової енергії на Заході Америки поширилося до велетенської міри. Вистачить тільки розгорнути часопис, щоб із здивуванням побачити багато оголошень різних фірм та установ, у яких пошукують за спеціалістами — інженерами чи вченими, які визнаються у діяльності атомової енергії і цим самим змогли б споруджувати відповідну машинерію, а відтак нею урудувати.

Очевидно що потреба цих спеціалістів є значно більша тут аніж на Сході, себто в Нью Йорку або Нью Джерсі чи в Пенсильванії. Можливо, що це враження не зовсім слушне, але воно створюється при першому огляді місцевих часописів. Однак це враження ще більше скріпилося через кілька днів, після основного переглядання місцевої преси.

Зокрема це відноситься до Південної Каліфорнії, яка шукає спеціалістів атомової енергії шляхом багатьох оголошень, які друкуються тут, а Сетлі. Потреба в електричній енергії там велика. На мою думку, в Сетлі Вашингтон, вона не є така гостра, бо тут домінує вода — велика річка Колумбія, гірські потоки та верхи гір вкриті снігом. Домінує вода, а з нею модерні електричні більшості яких почала будуватися давно, коли кошти палива почали зростати, а його тут обмаль.

Сьогодні на Заході є

М. Платковський

„РУХ МИРУ” В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Цього мало: вони вимагають зміни т. зв. подвійної постанови НАТО про розміщення в Європі американських ракет середнього засягу й одночасне негайне розпочаття розмов поміж ЗСА і СССР відносно роззброєння в Європі. Отже, не зважаючи на розміщення в Європі і скеровані на різні об'єкти в Західній Європі советські ракети середнього засягу, на думку „Руху миру”, переговори з Москвою треба негайно починати, але одночасно відмовитися від можливої, щойно в майбутньому, розміщення в Європі американських ракет. Постає питання: яким чином можна вимогти на Москві, щоб вона пішла на поступки, конкретно на відтягнення своїх ракет? Сподіватися, що на це Москва піде „добровільно”? Чи повірити її запевненням, що вона тих своїх ракет ніколи не уживатиме?...

„Рух миру” зустрівся вже з великою критикою, якщо не осудженням з боку діячів християнсько-демократичної опозиції. Її лідер, Гельмут Коль, заявив, що діяльність цього „Руху” йде на користь СССР і має позначки т. зв. „антиамериканізму”, явища, що

настання до різних потягень американського президента Регена? Йх є багато, і ці причини будуть зростати.

Насамперед треба так назвати советську пропаганду, яка силкується порізніти європейських членів НАТО, а насамперед Німеччину, з Америкою президента Регена. Ця пропаганда робить своє, постійно вмовляючи, що СССР не являє собою жадної загрози для нікого і це тільки „імперіалістична” політика Америки зміряє до викликання нової світової війни. І ця пропаганда робиться настільки зручною, що на неї лояляться різні кола суспільства — і то, не зважаючи на советські війська в Афганістані, на советські погрози проти Польщі, на советські інтриги чи відверту агресію в різних пунктах світу. Цікаво відмітити, що американське „вето” в Раді Безпеки ООН в справі випадків в Анголі уже використовується повною турою советською пропагандою, хоч в Анголі немає американських військ, а лише кубинські враз з советськими і східнонімецькими „дорадниками”.

Далі треба відмітити той факт, що в Німеччині населення справді не хоче б'ється війни. Вони мають досить того лиха, що їм наробив Гітлер. І тут

(Закінчення на стор. 3)

Іван Світ

АТОМОВА ЕНЕРГІЯ НА ЗАХОДІ АМЕРИКИ

кілька атомових електричних станцій, які живляють уран, як джерело для енергії, а тут у кількох штетах — його головний джерело; зокрема штети — Колорадо, Юта та інші. Модерна техніка застосовувана в електричних дає запуску безпечного живлення захованої енергії, використовуючи її через розпад атомів урану.

Треба тут відновити один важливий факт, про який ані в оголошеннях, ані в статтях не говориться, що техніку вживання урану розробили американські військові спеціалісти, а вперше застосували її американські інженери для будови підводних човнів.

Широкі технічні засоби та устаткування, як також фінансові можливості добре оплатилися й тепер вже немає сумнівів, що атомова енергія — це джерело не тільки майбутнього, але й сучасного.

Пригадує, як в юнацьких роках у популярному тоді журналі бачив захоплюючі статті з належними ілюстраціями про джерела енергії заховані в урані. Але тоді, перед початком Першої світової війни, бракувало сучасного технічного устаткування та знання в ділянці про структуру атома.

А тепер атомові станції не тільки працюють, як нові

цього ж потрібні ще великі наукові дослідження, вивчення теоретичних проблем і практичного використання нових знайден, а на це треба довгого часу.

Сучасна модерна техніка є в процесі певної технічної революції — і поки що це важко відгадати та передбачити, які можливості її в майбутньому як також яка існує загроза з вжитого урану для людства. Як відомо, сьогодняшня техніка не дає абсолютної гарантії в цьому важливому питанні. Колись мені довелося мати розмови на ці теми зі с. п. інж. Петром Шохом, який в останніх роках свого життя був тісно пов'язаний з цими питаннями.

Гострота цього питання є в тому, що головне джерело для сучасної енергетики — це нафта, запаси якої в світі є обмежені та, правдоподібно, можуть вичистити, на кілька десятиліть. Вони — обмежені, їх у світі не є багато, а їхня потреба зростає з року в рік, створюючи причини для міжнародних конфліктів та можливих війн.

Часом трудно повірити, що в часі перед Першою світовою війною авторів цих рядків доводилося читати із зацікавленням популярні статті про енергію майбутнього — атому та його заховані таємниці. Тоді — це дійсно були таємниці, сьогодня багато чого з цієї ділянки стало відомим...

Усі ці чинники загальномувають швидкий розвиток атомової техніки. А до

3 господарського життя

Жиди в світі були традиційними продавцями й спеціалістами в шліфуванні бриліантів. Цю свою спеціальність, після відбудови цієї держави, вони перенесли до Ізраїля. Діамантовий (бриліантовий) промисел став найбільшою експортною ділянкою Ізраїля. У зв'язку з цим він не тільки був під особливим опікою держави, але й банки щедро постачали йому кредит. Цього року для цього промислу прийшли тяжкі часи. Коли перед тим експорт діамантів доходив до вартості півтора мільйона доларів, то цього року він упав нижче одного — бильйона. Наслідком цього квітучий промисел, замість передбачених заробітків, матиме втрати, які обраховують на приблизно 50 мільйонів доларів. Ізрайльські банки що втрату відчують, бо цілий ряд фірм не зможе заплатити свої борги. Це більш болоче чи втрати відчужає ринок праці. До тепер уже звільнено одну третю працівників у тій ділянці, тобто чотири тисячі на всіх 12 тисяч, а 100 підприємств взагалі замкнули свої виробництва. Таким чином найбільший у світі діамантовий промисел у Ізраїлі не лише сам зазнав важких втрат, але й потягнув за собою втрати в інших ділянках. Як довго триватиме цей спад кон'юнктури в ньому — годі передбачити.

Дві великі світові нафтові фірми втратили дуже поважні суми в другому кварталі біжучого року. Ними є Бритиш Петролеум і АГІП — італійська державна нафтова компанія. Бритиш Петролеум утратила за другий квартал ц. р. 388 мільйонів доларів, а АГІП втратив — 103 за перших шість місяців цього року. Причиною втрат були хитання у вартості грошей поодиноких держав на світових ринках. Непередбачено американський долар піднісся, а тому що розплата на нафтовому ринку відбувається за долари, ті хто купували ропу, платили значно вищу ціну, бо мусли купувати долари. Одначе своїх втрат вони не могли відбити, бо на своїх ринках збуту вони діставали недоларову валюту.

Високі рабати (опустити) при продажу американських авт і мабуть, покращання останнім часом їхньої якості, а в першу чергу збільшення продукції менших авт, викликали значний зріст продажів американських авт. В пересічному американські компанії добились зросту продажів авт в останній декаді минулого місяця (серпня) на 26,5 відсотка. Тільки Американ Моторс зазнали дальшої обнижжя в продажі в тому самому часі на 13,5 відсотка в порівнянні з попереднім роком.

Найкращим, найбільш доходливим і найпевнішим промислом виявилось виробництво грошей, тобто фабрикація відповідного паперу для того і самий друк. Американська фірма Інтернешнел бенкнот компанії розкрила таємницю свого особливо прибуткового бізнесу. Найкращими клієнтами цієї фабрики, яка спеціалізується в друку грошей для всіх нових держав, є африканські й інші країни, де часто відбуваються перевороти. Переможці у тих переворотках, негайно після здобуття влади, замовляють нові державні банкноти й інші цінні папери з огляду на те, що хоча на них помістити свої портрети. Це властиво перший найбільше переконливий доказ успішного перевороту. Буває навіть так, що переможці ще не встигли вичерпати свого замовлення, як їх скинули нові переможці, які в свою чергу негайно замовляють банкноти зі своїми портретами.

Квитки на летунських ліній для внутрішніх подорожів в ЗСА після короткої великої підвишки знову починають падати в цінах. Постають нові внутрішні спеціально дешеві лінії, які концентрують свою увагу на відповідних рутах і завдяки цьому можуть спеціалізуватися й зменшувати свої кошти, а в слід за ними починають йти великі лінії. Найбільша з них Пан-Ам обнижує кошти квитків на свої лінії внутрі ЗСА в деяких випадках на 50 і більше відсотків. За Пан-Ам ідуть інші летунських ліній. Усе це вони роблять, щоб здобути для себе відповідну кількість пасажирів. Конкуренційна боротьба спричинить упадок слабших конкурентів, а сильніші, які залишаться, зможуть тоді знову підняти ціни й відбити свої втрати. Такі процеси стали можливими після знесення контролю летунського руху й уможливлення кожній фірмі, або людині після виконання відповідних технічних передумов, розпочати обслуговувати якусь руту своїми літаками, продаючи квитки за ціну установлену собою.

КОМІСІЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ПРИ ОН ВЗЯЛА НА

розгляд катастрофічне положення членів секти Багай в Ірані. Члени цієї секти панують тепер в Ірані ісламський режим відкидає фізично, починаючи від керівних діячів. Крім цього уряд переводить масові арешти й переслідування низових членів і цілих громад, приналежних до цієї секти. Секта Багай в загальному є частиною ісламу, але вона проповідає на місце воєнного ісламу братерство між людьми, вимагає співпраці з іншими та толеранції. Підкомісія ООН у справах захисту перед дискримінацією і обороною меншин звернулася до генерального секретаря ООН Курта Вальдгайма, щоб він взяв членів секти Багай в оборону. Советський Союз втримався від голосування у цій справі.

золотавід теплих стін, складених у дерев'яні взори, вікна відкриті на всі сторони світу, на весну-літо-осінь-зиму, на часний ранок, що кінчається знайомим вечором... а смерекі щораз вище у свому поклоні...

— „Порч” просторий — це добре! — гуділи слова, — довкола поставимо скляні стіни, і — це треба притяти що смереку, бо надто затінує... Тут настали експлозії. Муха, наче блискавка, перекинулася поза межі „асертівнес”, і спокійним чужим голосом сказала:

— Вибачте, мені прикро, що ви трудилися стільки часу, але — (глибокий віддих), ми передумали, і хати не продамо!

— Як? Ви — хати?... Пані Сенсер виразно відкривала і закривала рот, але ніякий звук не проходив із тонкої, як у птаха шиї. На Муху дивилися два німі круги темних окулярів і третє колесо уст, німо відкрите буквою „О”. Пан Сенсер підвівся, і глянючи співчутливо на Муху, поправив дружину до виходу. Зі сходів добили ще здурені звуки: — Безглуздя... божєвілля... вона-хата... — Зате малий Таммі, залишений позаду, беззастовно летів і захлинявся: — Грендма! Я хочу ха-ту! І кота! Я хочу... Грендма-а-а...

Світ дивився новими очима, хоча властиво довкола нічого не змінилось. Квітник під вікном ще цвів в помаранчевожовтій гушті, біля хати сипалися айстри, тужно дзвонив пробігаючий поїзд і з-за дорogi блимало зелене світло семафора. Лиш на темній листі магнолії зовсім нечачно розвинулися м'якими платками рожеві весняні квіти. Зліва, біля смерекової вітки, напіврозквітлий пуп'янок поволі стулював ясні крила, мабуть, перед вечірнім холодом.

— М'я-а-у-у — домагався терпеливий гук. — Зараз, зараз, уже даю вечору. — Муха налила повну мисочку холодного молока і нахилившись, погладила вигнутий, сіробий худощавий хребет. Появилось холодно. Струшений кленовий листок кружляв хвилину у скісному подуві, аж слив брутнатю пальчатою долонею на дерев'яне поруччя. „Скоро треба буде грабати листя”, — подумала Муха, — вже осінь”.

Слава Дрималик-Шевчик

ХАТА НА ПРОДАЖ...

II

Зашумів мотор, звільнено біг — лискучий кремний фронт авта вкотився під навислою смерекою і нечутно зупинився. По кам'яних плитках входової стежки ішла швидким кроком невеличка постать у яскравому „пенте-суті”. Темні окуляри закривали майже половину її дрібного, прив'язлого лиця, голова підіймалася угору високим кошиком майстерно сплетеного дуже чорного волосся. „Зафасцинована” баянсом двох нерівних частин пані Сенсер, Муха щойно тепер заприпитала дебелого, рум'яного добродія у жовтій сорочці, якого гостя представила — коротким: „Це містер Сенсер”. Дочеплений до його волохатої руки, висів малий, опецькуватий хлопчина, що підтримував беззастанку на круглих ніжках і вимахував срібною пістолем, „піф! паф!”, аж мала пані повернулася і рішуче перебіла: „Шат ап, Таммі!”

Почали від великої спальні. Найбільше вікно дивилося на дубову поляну, де, у вітряні ночі, старі дерева шуміли зовсім так само, як колись на приходстві. Зимою — пухобілі засти, покреслені пташиними слідами, підіймалися аж до підвіконня, проти льодових північних вітрів...

— Кімната висока і гарна, колір — змінимо, — говорила до себе пані Сенсер, бо її муч не відзивався. — Але вікно... проти такого простору? Неправно тут холодно, але закрити занадто, або... це краще! Це забудемо зовсім, а поставимо „бей віндю” якраз у тамтому наріжному куті! Як думаєш, Джек? — спитала не чекаючи відповіді. З меншою спальною не було клопоту, пані Сенсер лише заявила, що треба переставити ліжка („не любимо раннього неба”), і забрати теплющу шафуку — „люблю більш модерну”. Кухня зовсім припала їй до вподоби, велика, ясна, шафки довкола. „Знову дерево?” (скривилася), малий сніданковий закуток, „вері чармінг” —

заявила. Лиш мідяну, круглу лампу, що кидала теплий круг у зимові вечори рішуче відкинула. До вітальні ввійшла сама, бо Муха зупинилася у кухні. Діялося з нею щось недобре. Тісний обруч довкола голови насадився кольчатою шапкою... („тиск крові”), шокі пашили, мов би щойно вернулася з пляжу, в горлі сохло як перед матуральним іспитом, а пальці дрижали так само, як тоді, коли загубила останній платний чек! По другій скляній холодної води і глибоким віддиху — полегшало. Задзвонив телефон.

— Приїхала?! І що... як ти чуєшся? — хвилювався Роман.

— Мамо, нічого не бієся! Будь спокійна, чмєна, але — „асертів” (рішуче!) Муха вже не хотіла питати Асі, якою їй властиво бути, бо телефон був „лонг дістанс”...

Вітальня — чисто білі стіни, розсипаний сніп колосся і прибережних трав у великому опухлому глечуку, чорний фігурний узор на лежанці та повздовж відкритих вікон.

— Це мені подобається, воно імпортоване? — Пані Сенсер держала в руці чорну хрестикову вишивку. Муха мовчала. „Посилаю тобі польське полотно, може — придасться у новій хаті...”, писала Іванка, давно хіба вже сто років тому...

— Очевидно, після умови, все в хаті залишається — продовжувала вдовола пані.

— А тепер ще — „поруч”, і лише домовитись у дрібничках... На фронтонній вереді пан Сенсер сидів у плетеному кріслі і уважно розглядав ніж-кінджал привезений з Індії. Таммі змужджене колунав у носі, як кризь відхилили двері увійшов сіробий котичий гість. Гість почував себе вільно як вдома, мабуть, затамив, що рідна, сіробіла мати, привела на світ і його і п'ять братів на цьому червоному килимі біля вікна.

— Кет! Кет! — кинулася Таммі, і в щож мить обняв і захоплено притиснуло до круглого животика недоволено насторожене створіння.

— Це ваш котиче? — з докором глянула гостя. — Таммі! Лиши його, Бог зна, звідкіль він узявся! Ще чого доброго нанесе біду у...нашу хату!

В Мухи зростала задушливість, крізь охляду неміч стукало безліч тупих молотків, напруження пнялося вибуховою, силою. Недовидячи — бачила веранду,

„Рух миру“...

(Продовження зі стор. 2)

ворожа пропаганда теж підливає оливи до вогню. Ця пропаганда твердить, що війна буде відбуватися в Європі, що руйна чекатиме на Німеччину, а Америка, мовляв, далеко і буде тільки приглядатися, як будуть поновно зруйновані німецькі міста і гинуть німецькі цивільні населення.

Саме в цей час можна спостерігати дуже примирливий тон з боку Східної комуністичної Німеччини на адресу Західної Німеччини. І вже з'являються натяки на те, що ССРП могла б погодитися на подання Німеччини — ціною виходу Західної Німеччини з НАТО. Мало того: починають (хоча дуже обережно і лише як припущення) говорити про те, що ССРП міг би навіть погодитися на зворот Німеччини принаймні частини тих земель, які за апробатою ССРП припали Польщі, бож, мовляв, Польща не виявляє особливої відданості за це Москві і саме тепер в Польщі поширюється антиросійський і антиросійський настрої...

Треба взагалі ствердити, що в Західній Німеччині ніколи не панували особливою приязню настрої у відношенні до Америки й інших держав колишньої антигітлерівської коаліції. Пересічний німець любив у такому приближенні „філософувати“: ССРП — це звичайно наш ворог, але це ми напали на ССРП за часів Гітлера, а тому можна зрозуміти протинімецьку політику Москви; зате — це не ССРП, але Америка й Англія завдала такого великого знищення німецьким містам і німецькому

населенню в роках 1944-45. А тому — чому не замирити з ССРП, тим більше, як нам дадуть за це якісь концесії...

Не перебільшуючи сьогоднішньої ситуації в Німеччині треба ствердити, що тут поширюються небезпечні тенденції. Якщо цим тенденціям не дадуть належної відсічі, то десь у майбутньому може зарисуватися навіть російсько-німецький союз, мовляв, нове Рапалло. Лідер опозиції Кольт висловився так, що німецькі соціалісти і їх політика починають робити німців нездбаними до союзу з державами Заходу. А російсько-німецький союз — може бути такою силою, яка справді може запанувати на всьому світі. Про такий союз мріяв ще колись Бісмарк. Якщо небезпеку російсько-німецького імперіалізму починають розуміти в Америці, то треба не тільки розуміти цю небезпеку, але також проти неї діяти. Якщо її не розуміють деякі кола в Німеччині (хвала Богу, не всі), то дивно, що її розуміють, наприклад, у Франції, яка з престижових чи якихось інших мотивів ніяк не може піти на стовідсотковий альянс з Америкою. Бо ж перемога ССРП в Європі означала б цілковите підпорядкування також і Франції, не говорячи вже про всю Німеччину, пануванню зі Сходу. І це діється якраз в той момент, коли ССРП переживає великі труднощі і коли йому самому загрожують великі небезпеки — на нашу думку, в найбільшій мірі з боку поновленню нею народів, які так прагнуть свого визволення.

„Радарист“ Мак

Сумне повідомлення у щоденнику „Свобода“ доне сло родині, приятелям і громаді, що 31-го липня ц.р. відійшов у вічність після довгої недуги інж. Юліан Гошовський.

Вістка ця наповнила болем серця всіх, що його знали, а їх за понад 70 років можна нарахувати десятки тисяч, або й більше. Згадаймо, що він був „конструктором і оператором підпільної радіостанції“. Потрапило і заболіло всіх, які були причасними до підготовки й функціонування підпільних радіопересилань. Як додало, що діялося це в часі ворожих окупацій України, то зрозуміємо, яка небезпека була, навіть для слухачів, яких викривалося, а в дальшому жорстоко переслідувалося, включно до вішання на шибениці для публічного застрашування.

Виростає Юліан на прихистку, декілька кілометрів від міста Стрия, на півдні Підкарпаття, в напрямі на лікувальні місцевості Моршин. Там закінчив народну школу з першою у часі воєнних дії Першої світової війни. Під її кінець блиснуло велике щастя 1918 року, коли „вибухла Україна“, як казало простолюди, отже постанала українська держава. В тому часі він був учнем української державної гімназії. Починав її за австрійського панування, а закінчив 8-річне навчання іспитом зрілості, що давав право високошкільних студій, вже за польської окупації, призначеною радою амбасадорів у Парижі в 1923 році.

Юліан, як й уся тодішня молодь, оп'янів подумом воли своєї, хоча й короткотриваючої, держави, набираючи розмахи до життя в Пляс та самоосвітньо-спортивних гуртках. Часті прогулянки по Карпатах, водні — ріками Стрия і Дністра, табори, зустрічі, опріч пізнання краю й мешканців, заправи у витривалості й невідгодах виробляли провідницькі прикмети. Про них, звичайно, тепер в майбутньому дбає кожна держава.

жава і фінансує їх, а нам не тільки ставлено перепони й заборони та арешти, але й відібрано право навчання в університетах та політехніках, якщо комусь „зфабриковано вину“.

Надійшов час старшопластунського віку. Стрийський кур'єр набув реєстрації не число два, як загін „Червона Калина“. По кількох роках придбав кур'єрний прапор, гаптований на зразок Запорозької Січі з архистратигом Михайлом і написом „Не посоромимо української землі“. Вже від ранньої весни йшли приготування, видруковано дбайливі мистецькі запрошення на святкове посвячення прапора на горі Маківці в Карпатах, на могилу Українських Січових Стрільців, які впади в переможному бою над москалями в 1915 році. Прапор посвятив теперішній Патріарх Йосиф І.

Юль був вправним циклотом, тому йому доручено об'їзди села в окрузі з запрошеннями та пропозицією уфундувати „цвяшок“ (металевий „щитик із привізом“) на рукояті прапора. Нещастя захотіло, щоб поліція задержала його в одній місці, обшукала й, знайшовши запрошення „Червоній Калині“, заарештувала до часу „вияснення“ на поліційному комісаріаті. Там розмонтовано ровер і в скритці знайдено щось із „нелегальної літератури“, виданої закордоном. Все це пов'язано разом, мовляв, це покривка збирання фондів на революційну роботу. Вислідом було ув'язнення, суд, вирок і заборона студій на Високих школах у Польщі.

Однак для „скупомірованих“ були студії закордоном. І, після кількох років, Берлінська політехніка, видала диплом електроніки (радіо і телевізії) інж. Юліанові Гошовському. Це дало йому змогу працювати в особливих фірмах при удосконаленні цих ділянок. Після розгрому Польщі бачили інж. Гошовського в т.зв. Генерал Губерній, а після удару з нещодавним союзником ССРП, одного з перших, які обстежують прикордонні болошевицькі укріплення, головню в монтажі

Підсадного побито...

(Продовження зі стор. 1)

хисний рух у вільному світі.

Кремліві мало чвар і розбратів, які він сіє серед нас, він хоче закрити нам уста. Будьмо ж насторожі. Не забуваймо про свою безпеку. Але у відповідь на зухвалий акт КГБ — посилюмо наші акції на захист українських патріотів у ССРП!

Хай приклад М. Підсадного підхоплюють десятки і сотні українських патріотів у вільному світі. Хай голос українців вільного світу ще гучніше залунає на світовій арені. Хай московські окупанти знають, що у відповідь на терор наша підтримка переслідуваним в Україні стане ще дійовішою.

Налюбана подія у Польщі, Москва боїться, щоб польське літо не перекинулося і на Україну та ССРП. Тому вона і вдається до терору.

бездротної інформації, бо він володів декількома мовами і міг „засягнути язика“ в кого слід.

Програ Німеччини застала Юліана вже з родиною в долині Австрії. Після кількох років переселення до Аргентини на десять років. Тут працює по званню, але й уділяється праці в українській громаді, головню серед молоді, бо його діти потребують росту в українському доквілі.

Хто з тих часів не пам'ятає високого росту, стрункого, вродливого викладача радіотехнічних знань в центрі Буенос Айресу? Це саме інж. Гошовський навчав на курсах, окремо, теорії і практики сигналізації у великій Пластовій станиці, а крім нього зі своїх діянок проф. д-р Поліанський, мгр Ярослав Улицький, проф. д-р Богдан Галайчук, о. д-р Володимир Ковалих, о. д-р Родіон Головацький та інші.

Немов сьогодні, бачимо метушню пластунок і пластунок, що на власноручно зроблених апаратах і „ключах“ заправляють в надаванні вісток по радіо на коротких хвилях. Деяких з

Але історія усіх диктатур доводить, що їх не врятують ні терор, ні убивства, ні наклепи, ні підступи, ні репресії. Ніщо не спинить їхнього краху. Іхня лють — це лють приречених.

Ми звертаємося до всіх українських організацій: таверуйте на своїх зборах і засіданнях підступні дії кремлівських терористів; пишіть листи до уряду Франції, вимагаючи покарання злочинців; закликайте світ бути пильним до рясної агентури КГБ.

Пишіть до ОН та до інших світових організацій; пікетуйте советські посольства; будьте пильні до підступів советської агентури; обличте непотрібні внутрішні чвари; не підтримуйте підбурювачів ворожнечі серед українства.

Гуртуймося перед лицем нелицької мафії Кремля — нашого найлютішого ворога.

них, захоплених цієї діяльністю, допущено до аргентинських клубів „соняшних і далекопростірних полетів“.

Сам сен. Мак (таке було його пластове прізвище) має приготувану працю: „Порозуміваємось поодиноким і гуртом“, яку намірився видати книжкою.

Мак — це класичний приклад пластуна: тихого, скромного, завжди активного та відповідального громадянина, який кожну прийнятну працю виконував солідно і без пригадок.

Був він людиною великої чесноти, не вмів сидіти бездільно, працював без розголошу, без особистої реклами, без претензій на відданість. Таким був його характер, заправлений від замолоду.

Нехай наша згадка про Мака заступить йому грудку скривавленої карпатської землі, звідки нісся вільний голос підпільної радіовисильні, вливаючи віру, надію і любов у перемогу, а китиця ягід Червоної Калини, що саме під цю пору дозріває нехай буде вічним символом на „Вічній Ватрі“, бо він „не посоромив землі української“.

М.Івасівка

У світлу пам'ять Незабутній Співчасниці

Похідної Групи — Південь

бл. п. мгр

УЛЯНИ ЦЕЛЕВИЧ-СТЕЦЮК

складно 40.00 доларів

на ФОНД ім. ЛЯРИСИ ЦЕЛЕВИЧ.

І. ГОРОДИСЬКА-ІВАНЧИШИН

ПОДЯКА

3 Волі Всевишнього відійшов від нас для 14-го квітня 1981 р. наш Улюблений і Незабутній КУЗИН

св. п. Архiepiscop

ОРЕСТ ІВАНЮК

Цією дорогою ми дякуємо Митрополитові Мстиславу, Єпископу Ізяславу від Білоруської Церкви за участь в похоронах та за щирі слова потіхи. Ми дякуємо оо. протопресвітерам А. Селепінні й І. Ткачукові за переведення похорону та о. Володимирів Мельничу, що аж з далекого Мінчуги прибув, щоб попрощати свого Дорогого Архiepiscop.

Дякуємо всім іншим Службам, що взяли участь у похоронах. Дякуємо Хоріві церкви св. Андрія в Бавнд Бруку. Дякуємо всім, що висловили нам своє співчуття: Високопосвященному Миколі Липинському — Президенту УНР, Достойному Ярославові Стецюку — Голові Визвольного Фронту, Українському Народному Союзу, Т-ву ім. Шевченка в Нью Йорку, і всім Особам і Організаціям за їх співчуття. Дякуємо друзям: О. Венке, Сл. Роговському, Салагорові, від акад. Козацька „Чорноморе“ та П. Григорівича від акад. Козацька „Запорожжя“, що віддали останній поклін своїм Батькам.

Дякуємо похоронному заведенню Петра Яреми за солідне переведення похорону, а спеціально пані Яреми за похоронну допомогу.

Також дякуємо тим всім, що зложили добровільні датки на Українську Православну Академію.

Нехай Господь Милосердний заплатить Вам всім сторично, а Покійному Архiepiscopові нехай гостинна земля Вашингтона буде легкою.

ІРИНА І МИКОЛА ШПИТКО

Помолимося за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства.

Впрп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святку Літургію в п'ятницю, 18-го вересня 1981 року, о год. 9-й ранком, в УКЦеркві Цяря Христа, в Бостоні, Масс.

за Блаженної Пам'яті:

д-р БОГОДАРА БАДАНА
ЕВСТАХІЯ СВІТЛИКА
ОЛЕКСАНДРУ КУСЯКУ

КАТЕРИНУ БУЗЬКО
МИХАЙЛА БУЧИНСЬКОГО
ВАСИЛЯ ФЕДЕРКА

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за Померлих наших друзів. Помолимося в часі відправ цієї Богослужби, щоб поєднали з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

Вступайте в члени УНС

Клівленд і околиці!

В неділю, 20-го вересня 1981 р., о год. 1-й по пол. в залі церкви св. Йосафата при 5720 Стейт Роад, ПАРМА, Огайо

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу
Клівлендської Округи

до участі в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делегати наступних Відділів:
18, 50, 71, 102, 108, 112, 115, 166, 180, 222, 233, 240,
251, 291, 295, 328, 334, 338, 348, 358, 364.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-перевірка організаційної праці Округи за останні 8 місяців.
3. Обговорення осінньої передконвенційної кампанії.
4. Обговорення загальних союзових справ.
5. Внески, запити і закриття зборів.

У зборах візьмуть участь:

Василь Оріховський, головний організатор УНС
Богдан Футей, голова Контрольної Комісії УНС
Тарас Шмагала, головний радник УНС

По зборах відбудеться

ВИШКІЛЬНИЙ СЕКРЕТАРСЬКИЙ СЕМІНАР

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Василь Ліщинський, голова Роман Вольняк, секретар

БАЛЕТНА ШКОЛА
Роми Прийми-
Богачевської
62 St. Marks Place
New York, N.Y.
ОГОЛОШУЄ

ПОЧАТОК
ШКІЛЬНОГО РОКУ
1981/1982

15 вересня, 3-7 год. по пол.,
реєстрація нових учнів і
початок шкільного року.

Навчання за минулорічним
поділом годин.

В програмі:
БАЛЕТ, УКРАЇНСЬКІ
НАРОДНІ ТАНКИ та
РУХАНКА для ПАНЬ.

Інформації телефонічно —

(212) OR 7-7187

У СЕУЛІ, ПІВДЕННА КОРЕЯ, 10-ГО ВЕРЕСНЯ ц.р. Найвищий суд затвердив засуд на один і півроку ув'язнення Кім Тае Гонгові, колишньому голові спілки журналістів цієї країни. Кіма заарештовано у жовтні минулого року і обвинувачено у порушенні законів військової влади за посідання заборонених комуністичних книжок і агітацію проти уряду на протидержавних зібраннях.

В пам'ять Дорогої КУЗИНКИ

бл. п.

ІРЕНИ БУРАЧИНСЬКОЇ

складно 50.00 доларів

на УКРАЇНСЬКИЙ СТУДІЙНИЙ ФОНД

при ГАРВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

ЕМІЛІЯ Я ОМЕЛЯН ПЛЕШКЕВИЧ

У ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ БОЛЮЧОЇ ВТРАТИ
нашої Найдорожчої ДРУЖИНИ, Незаступимої МАТЕРІ,
Невіджалуваної СЕСТРИ

бл. п.

ЛЕСІ з ДЗЯДОВИХ
КУЛЬЧИЦЬКОЇ ГУТ

буде відправлена у родинному домі

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

у понеділок, 21-го вересня 1981 р., о год. 7-й веч.

Просимо Родину, Приятелів і Знайомих у цей день
сполучитися з нами у молитвах.

ВОЛОДИМИР — муж

КСЕНІЯ І СОНЯ — дочки

ЮРКО ДЗЯДІВ — брат з родиною

бл. п.

ВАСИЛЬ ГІРНИЙ

ПИСЬМЕННИК,
відомий загальною, як фелетоніст

ФЕДЬ ТРИНДИК

народжений 14-го березня 1902 р., в Заліській Волі,
поет Ярослав, Україна.

ПОХОВАНИЙ 9-го липня 1981 р. на Центральному цвинтарі в Гданську.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Мгр ВАСИЛЬ ГІРНИЙ — стрічний брат
Ближча і дальша Родина в Польщі, Україні
і Канаді

УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР

700 Cedar Rd. • Abington, Pa.

запрошує все Українське Громадянство Філадельфії й околиці
до участі в урочистому

ПОСВЯЧЕННІ ПРИМІЩЕНЬ
УОК ЦЕНТРУ

яке відбудеться в суботу, 19-го вересня 1981 р. з такою програмою:

Год. 10-та ранку: ВРЮЧИСТЕ ПОСВЯЧЕННЯ доконає Високопреосвященніший Митрополит СТЕПАН у сослуженні Духовенства Української Католицької та Православної Церков.

Год. 6-та веч. — КОКТЕЙЛ

Год. 7-ма веч. — БЕНКЕТ з МИСТЕЦЬКОЮ ПРОГРАМОЮ, в якій візьмуть участь: СВЯТОСЛАВ КАРАВАНСЬКИЙ; співучо-танцювальний ансамбль „СОПІЛКА“; струнний ансамбль УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ під орудою проф. АНАСТАСІЇ ЖИЛІВІЧ та співак баритон ВАСИЛЬ НАЙДАН.

Год. 9-та веч. — БАЛЬ під зву оркестри „Водограй“.

Вступ на бенкет і бал: похорте — на УОК Центру висотою \$50.00 від особи, яка враховується на конто членського внеску. Вступ тільки на бал \$10.00 від особи.

Зголошення до у сти в посвяченні, бенкеті та балю приймають:

Мелія Сархман (215) 678-7725, Оріс Гевка (215) 277-0492,

Віра Андрейчик (215) 538-0638

СХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛІПІНСЬКОГО
у ФІЛАДЕЛЬФІЇ, Па.

зі жалем, у смутку, сповідає Українське Громадянство про болічну втрату,
яку зазнав Інститут із смертю Директора Інституту

бл. п. мгр. прав

АДАМА ГОРДИНСЬКОГО

шляхтича, нар. 5-го вересня 1910 р. в Гордині Шляхотській, Самбірщина, який помер 11-го вересня 1981 р. в Ірвінгтоні, Н. Дж.

ПОХОРОНИ відбудуться у вівторок, 15-го вересня 1981 року, о год. 9-й ранку з похоронного заведення Литвин-Литвин при 1600 Стайвезант Авеню, Юньон, Н. Дж., до церкви св. Івана Христителя в Ньюарку, Н. Дж., а після на цвинтар Гейт оф Гевен у Іст Гановер, Н. Дж.

Достойний Пані Дружині Марії, синам Юрієві й Миколі та їх Родинам висловлюємо найщиріші співчуття.

ДИРЕКЦІЯ

На прохання Родини, замість квіт на домовину, просимо складати пожертви на цін нашого Інституту, 469 Flamingo Street, Philadelphia, Pa. 19128.

Кобзарський табір на „Україні“

Кобзарський табір ОДУ М-у в Канаді під патронатом Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, відбувся на оселі „Україна“, коло Лондону, від 2-го до 16-го серпня ц.р.

На двотижневому кобзарському таборі діти гарно ілю, кожного дня купалися, грали у м'яча, тричі спаравляли уродини таборовикам, із печивом і свічками, в охолодженій залі танцювали під музикою платівки; деякі ходили до річки рибу і жаб ловити (одні хоча хотів знайти гадюку для дівчат — не знайшов). Діти мали дві ватри, де співали та всіяк шуги й „коник“ показували й підсмілювали „маршмелов“.

Поміж всією цією розвагою, таборовики грали на бандурі кожного дня по п'ять годин і співали пісні години денно. До того, під час піднесення і спуснення прапорів таборовики співали „Ще не вмерла України“, „Марш ОДУМ-у“ та „Боже великий“.

Перед їжею читали або в більшості співали „Отче наш“, після їжі читали „Подяку Господеві“.

На кобзарському таборі ОДУМ-у була дисципліна і порядки. Діти були життєрадісні, цікаві, чемні й слухняні — переважно. За ці два тижні на таборі, поза розвагою і забавою, діти, в більшості, набули знання те, що нормально вдома придбали б за цілий рік навчання.

Ось, для прикладу, кілька уривків з таборової газети, де таборовики описують, що вони думають про кобзарський табір ОДУМ-у в Лондоні. Стефан Фенканін: „Це є найкращий одумівський табір, на якому я будь-коли був. Посилайте своїх дітей сюди...“.

Світлана Ліщина: „Другий кобзарський табір у Лондоні сподо-

бався мені ще ліпше, ніж перший, бо я навчилася аж 15 нових пісень. Команда була дуже добра.“ Оксана Родак: „Цього року на кобзарському таборі мені дуже сподобалося — пісні були гарні й цікаві, їжа була смачна і я зустріла багато нових дітей. На другий рік я знову пляну приїхати.“ Андрій Мамчик: „Цей табір є найкращий з усіх, що я на них був. Люди є дуже приємні. Мені подобалося організація цього табору“. Таких листів є багато більше.

На цьому таборі не було обмеження віку, ані не було вимог мінімального знання музики. Приймали завантажених бандуристів, початківців і тих, що ледве могли тримати бандуру. Таборовики були поділені по здібності по гуртках, з якими віддано працювали інструктори.

До складу команди табору входили: Іван Данильченко, референт кобзарських таборів ОДУМ-у в Канаді та головний організатор; Олексій Пошиваник, командант табору; Оксана Метулінська, програмовий керівник і заступник команданта; Анатолій Луценко, бунчужний, та Катя Луценко, бунчужна. Інструкторами були: Євген Цюра, заступник диригента Капелі Бандуристів ім.Т.Шевченка в Дітроїті, Михайло Сердюк, член Капелі Бандуристів ім.Т.Шевченка; Оксана Метулінська, керівник ансамблю бандуристів ОДУМ-у в Чикаго, Надя Гаврилук, заступник керівника „Кобзарі“ Сейнт Кетеринс, Леся Прокопчук, член того ж ансамблю і Людмила Шанта, член ансамблю бандуристів

ОДУМ-у ім. Г.Хоткевича в Торонто.

Ось як Людмила висловилася у таборовій газеті про табір: „Щодо самого порядку дня, мені особливо подобалося хвилини молитви увечері та вранці та піднесення і спуснення прапора. Хвалою також тим, що так гарно на цю оказію одганяють у вишньому чи одностроях.“

Євгена Цюру, хоча може і виглядає він суворою, дівора любляча і прислухалася до нього. А про самих таборовиків Є.Цюра чи не найкраще написав: „Теперішній склад курсу в Лондоні має студентів, що вже стоять на своїх власних ногах, у повному розумінні цього слова. Стоять на власних ногах тому, що вже не тримаються маминої руки або спідниці. Більшість із них уже дмухали на торт з десятима свічками. Тобто особливий склад є віком від 10 років і вище, аж до 16-ти, хоч біля десяти є і менших“.

Дивлюся на склад, так би сказати, з мистецького боку. Треба сказати, що більшість студентів є музично обдаровані. Переважно в такому віці діти люблять забави, спорт та купання. Але, на жаль, нашим не було на це багато часу. Учні зайняті майже цілий день: грають на бандурах, співають, слухають лекції початкової теорії та вокалу. Дуже приємно спостерігати, як вони стараються опанувати бандуру. Для багатьох з них це не легко. Навіть тому, що бандура є великий й тяжкий. Тому дехто з менших ледве досягає рукою верхньої струни. Не кажу вже про спів. Деякі з студентів ще не перейшли мутації голосу.

Тому до кожного з учнів треба підходити індивідуально. Це, очевидно, падає на інструкторів та, в свою чергу, вимагає додаткового часу та зусиль. На щастя, вони з великою посвятою та справді великим зав'язям і любов'ю виконують свої обов'язки від ранку, коли під промінням сходя-

чого сонця маленькі бандуристи піднімають на шогли прапори під спів „Марш молоді“ та Молитви, аж до вечора. Дивиння, і серце огортає тепло. Тепло, яке випромінює сонце та щирі душі юних бандуристів.

Два тижні пролетіли, немов стріла. Скоро роз'їдемося. Вірю, що усім нам не хочеться розлучатися. Будуть плакати, та понесуть разом з бандурами віру в зустріч у наступних роках.

Кобзарський табір відвідали Петро Гончаренко, адміністратор Капелі Бандуристів ім.Т.Шевченка, та Григорій Кітасий, композитор і диригент Капелі та почесний член ОДУМ-у. П. Гончаренко дав лекцію про історію капелі, яка є продовженням першої капелі бандуристів на Україні, зорганізованої 1918 року. Між іншим, це сімнадцять оригінальних членів капелі, які опинилися поза Україною після Другої світової війни, сьогодні активні в капелі залишилися три члени. Григорій Трохимович Кітасий закликає молодих бандуристів преднатися до великої кобзарської родини та бути носіями української культури та правди про Україну.

Табір закінчився концерт-ом-полісом таборовиків перед батьками та гостями з Лондону. У концерті всі, від наймолодших до найбільш завантажених, мали нагоду показати новонадане знання, кожний окремо та гуртом. Виятково враження зробили бандуристи, коли всі разом виступили під диригентурою Євгена Цюри. Це ж він із батьківською любов'ю так гарно їх приготував — навіть тих молодих, не зовсім доріжних тенорів, які співали, як пташенята, у супроводі цілого ансамблю бандури. З огляду на дощ, символічне спуснення прапорів на закритті табору відбулося у залі зі співом „Боже великий“.

Олексій Пошиваник

Концерт визначних учнів УМІ

У Нью Йорку дня 7-го червня 1981 р. в залі Українського Інституту Америки відбувся концерт визначних учнів Українського Музичного Інституту (УМІ).

На цю музичну імпрезу зійшлося чимало публіки з українських і неукраїнських кіл, зацікавленої музичним мистецтвом, а особливо визначних адептів, тих, що не тільки дістали талант від Бога, але своєю наполегливою працею вийшли понад своїх ровесників.

Вже сама концертна зала Українського Інституту Америки і бароковому стилі з двома концертними фортепіаноми створили відповідну артистичну атмосферу цього вечора.

У вступному слові президент УМІ Таїса Богданська з милою усмішкою і типовою їй привітністю привітала зібраних гостей і поділила деякі зміни в програмі — прізвища виконавців, які, на жаль, не могли виступити з причини градації в школі українознавства.

Програма концерту цікава, стилістично оригінальна, згідно з вимогами порядку зложена, добре збалансована і не перевантажена.

Концерт розпочала учениця класу Галі Клим Ія Дад, яка у творч. „Місячне сяйво“ Дебюссі і „Похід карликів“ Гріга відповіла вимогам виконуваних творів зі зрозумінням двох різних стилів. Але Гріцак, класу Р. Венке, виконала „Тему з варіаціями“ Данкля і Брамса, „Угорський танок ч. 5“ з музичним відчуттям. У неї гарна техніка і любов до праці. Акомпанювала Марта Подільчук, класу Т. Богданської. Романтичний твір „Емпіменту Ес-дур, оп. 90“ Шуберта у виконанні Ліді Вагнер, класу Т. Богданської, заграло плінно з підкресленням ліричних моментів у середній частині.

Ігор Пономаренко, класу Р. Венке, виказав мистецький підхід до творів „Фармера“, „Шотландські дзвони“ Шольца, „Угорський танок“, Його гру доповнили стилістичний акомпанімент Таїси Богданської. Рута Гуляк, класу Галі Клим, зібрала заслужені довготривалі оплески за „Етюд фіс-моль, оп. 8 ч. 8“ Косенка і „Кіт і мишка“ Копленда. Її гра привернула до себе загальну увагу. Майже виртуозно звучав у неї „Етюд“ Косенка і гротескно, чарівно „Кіт і мишка“ Копленда.

На закінчення першої частини програми Біл Асерб, класу Р. Венке, у своїй грі „Концерт Г-моль“ Вівальді і „Син степів“ Керелера проявив не тільки вироблену техніку, але передав мистецькі властивості творів. Йому акомпанювала з незвичайною легкістю, наче віддихала, зі солістом, Його дуже талановита сестра Марта Асерб.

Виконавці першої частини — це учні середніх курсів. У другій частині концертної програми був виступ учнів вищих курсів. Орест Гарасимчук, класу Галі Мирошниченко, заграв „Патетичну сонату“ Бетговена з динамічною рівновагою правої і лівої руки та виявив дуже добру підготовку працю до великого класичного твору.

Грация Марта Асерб, класу Лева Стругацького, за прецейне виконання нелегкого технічного твору Рахманінова „Полішинель“ зібрала довготривалі заслужені оплески.

Орест і Арета Гарасим-

чуки, класу Галі Мирошниченко, у фортепіановому дуеті Ляжуона „Малюгена“ вклали високу наснагу у свою гру.

Врешті Аніта Асерб, класу Р. Венке, при акомпаніменті своєї сестри Марти дала справжню насолоду слухачам у виконанні Біотті „Концерт Г-дур ч. 23“ і Крайслера „Любовні страждання“.

Безперечно, кульмінаційною, і останньою точкою цього вечора був виступ смичкового ансамблю, організатором і диригентом якого був Рафаїл Венке. Цей відомий із своїх власних виступів, завжди усміхнений і у погідному настрої скрипаль віддає працю для УМІ і чудово впливає на своїх учнів, які віддаються йому своєю грою як у сольових точках, так і в ансамблі.

На цьому вечорі смичковий ансамбль виконав „Малюгена“ симфонію Моцарта. У своїй грі виявив ансамбль дисциплінованість всієї групи, інтерпретаційну вмілість і елегантність. Публіка прийняла виконавців так тепло, що треба було повторити ще раз.

Концерт пройшов із великим успіхом. Й особисто була перший раз на такому концерті УМІ і з подивом і признанням слухача сольові та ансамблеві твори у виконанні цих молодих артистів, які виявили високий рівень у своїй грі. Одночасно серйозно і повну посвяту праці їх висококваліфікованих вчителів — педагогів, які своєю, — не завжди оцінюваною працею, — вміли розвинути здібності цих талановитих учнів, зацікавити їх як класичною, так і модерною музикою і передати музичне знання до зрозуміння опанування творчості світових і українських композиторів. Особливо велике признання УМІ належить за щеплення знання і любові до української музики українській молоді, а також вирозумілим батькам. Тож бажаємо ширше УМІ даліших успіхів в такій відповідальній, високо-мистецькій і важливій праці.

Музика є найнеобхіднішою галуззю загальнолюдської культури. Вона ілюструє і допомагає пізнати та зрозуміти характер даного народу.

Дальший музичний розвиток талановитих визначних учнів залежить від їх технічної праці, шукання власного „я“ у відтворенні композиції, а найважливіше — фанатичної любові до музики, що поборює всілякі труднощі.

Перед ними велике завдання, бо як майбутні студенти коледжів і високих музичних шкіл, вони популяризуватимуть твори українських композиторів, вкладаючи їх у концертні програми цих шкіл.

Після закінчення цієї дуже вдалої імпрези, відбулося елегантне і дбайливо підготовлене прийняття, під час якого публіка ділилася своїми враженнями про від-

бутий концерт.

Паням з Батьківського комітету, що є величезною допомогою і підтримкою УМІ, Оксані і Луційці, голові, Нагірній і Мачай, належить щира подяка за їхнє повне посвяття, тепле і ширше серце до нашої музичної молоді і за вірне зорганізоване прийняття.

Мігр Наталія Котович

Відбулися загальні збори Т-ва „Українська гімназія“ у Мюнхені

31 липня ц.р. відбулися в Мюнхені п'яті загальні збори Товариства „Українська гімназія“, на які прибули члени з європейських та заокеанських країн. У зборах взяла участь учитель і виховник, а також студенти та викладачі зі ЗСА й Голландії, які якраз в той час були на його Педагогічних Курсах.

Збори відкрив голова Товариства мігр Антін Мельник. Звіти управи виголосив діловий секретар Петро Мозолюк, а члени Крайових Представництв Т-ва подали додаткові інформації про діяльність у різних країнах. Учасники обмінялися також відомостями про стан нашого шкільництва.

Подані в звітах дані вказують на зріст успіхів у пожевлівній діяльності Т-ва: за минулий діловий рік приєднано біля 120 нових членів. Для популяризації ідеї відновлення української гімназії та зв'язку з членами й громадянами Т-во видає „Інформаційний Листок“.

На терені Німеччини й поза ним розшукано вже певне число учителів, з яких можна буде створити учительський склад. Заходи щодо відновлення української гімназії підтримує широке громадянство й установи. Конкретним вислідом дискусії було тверде й неухитне стремління членів Т-ва української громади в дієпівані в скорому часі без проволікання відкрити українську гімназію. У висліді збори доручили Управі Т-ва створити умови, щоб в шкільному 1982-83 році розпочати навчання в українській гімназії з кількістю учнів, яка, згідно зі законом, потрібна для створення однієї класи (12-0), пристосовуючись до місцевих вимог. Для реалізації пляну Управа має до кінця цього календарного року підшукати кандидатів на учителів і підписати з ними відповідну умову, щоб на визначений час розпочати навчання у відновленій гімназії.

Передумовою відкриття цієї гімназії є не тільки відповідна кількість дітей й учителів, але й матеріальне забезпечення, яке мали б дати члени Т-ва. Тому звертаємося до українського громадянства сильніше як досі підтримати заходи Т-ва „Українська гімназія“.

Українська гімназія з українською мовою навчання прийматиме як хлопців, так і дівчат і діятиме як приватна визнана державою школа. Це означає, що всі свідомі цієї гімназії матимуть право прилюдності, а українська матура в країнах поселення буде визнана так як німецька матура. Щоб досягнути повне визнання школи урядовими чинниками, програма навчання буде доставована до програм німець-

Українська Гімназія
Isarring 11
8000 Munchen 40
Germany

TEL. GR 8-8550, New York, 10003

ЛІНА КОСТЕНКО: — Маруся Чур, 6.00 дол. Неповторність, 6.00 дол. За 12.00 дол. разом з поштою вишле Вам АРКА.

HELP WANTED

SIPCO OIL LTD., 83 Six Point Rd.
Toronto, Ont., Canada M2Z 2K3
requires Ukrainian-English speaking
for the following:

1. — Customer service, telephone answering and general office duties
 2. — Credit and collection
- Interested applicants please call or write:
MR. KOMOROWSKY —
(416) 232-2262

FUNERAL DIRECTORS

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475

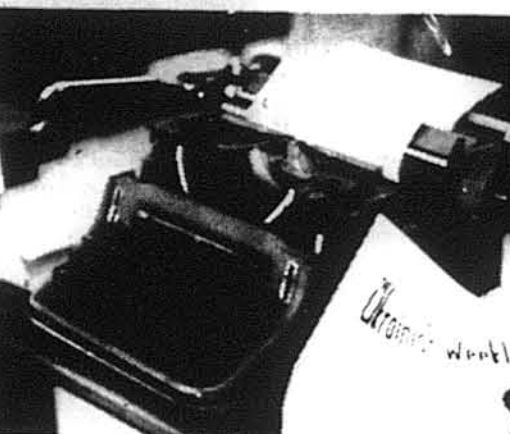
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: 674-3630
Директор ЛОСІФ
СЕНКОВСЬКИЙ
Завдяки альтруїстичним по-
середств в каліфорнії, по-
могли в кожній районі
наста. Похорони по міні-
мальних цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронним
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK & OKLAHOMA
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegion 4-2568

A Ukrainian perspective on the news...

THE UKRAINIAN WEEKLY

Can you afford not to subscribe?

I would like to subscribe to The Ukrainian Weekly for _____ year(s). (Subscription rates: \$5 per year for UNA members \$8 for non-members.)
My name is _____
I belong to UNA Branch _____
Address _____
City _____
State _____
Zip code _____

GIFT SUBSCRIPTION

In addition, I would like to give a friend one year's subscription to The Ukrainian Weekly at the discounted rate of \$4.
His/her name is _____
Address _____
City _____
State _____
Zip code _____
I enclose a check for \$ _____

THE UKRAINIAN WEEKLY

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Скористайте з виїмково доброї нагоди

ОГОЛОШЕННЯ

в Календарі УНСоюзу на 1982-ий рік

який появиться в повному 20-ти "рчному тиражі „Свободи“

Цим Ви зможете познайомити весь український загаль з Вашою установою. Вашою професійною обслугою чи Вашим підприємством

Одна сторінка \$90.00
Пів сторінки 50.00
Чверть сторінки 33.00
Одна восьма сторінки 20.00

Замовлення і належність проситься надіслати найдалше до 15-го вересня 1981 р.

СВОБОДА

30 Montgomery St. • Jersey City, N. J. 07302

З уваги на постійний зріст коштів друку, а зокрема в останніх часах на підвищення поштових оплат, Видавництво „Свобода“ змушене зменшити число гратисових газет.

Шукаєте за другим прибутком?

Станьте
ОРГАНІЗАТОРОМ
УНСоюзу
ПРАЦІ

НА ПОВНИЙ ЧАС, АБО НА КІЛЬКА ГОДИН.

Можете починати свою кар'єру, організуючи спершу свою родину і приятелів

За інформаціями пишіть до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302
Attn: Organizing Dept.

або телефонуйте: (201) 451-2200 (Collect)
або (212) 227-5250

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ
В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА“

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛТУ
за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки \$3.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛТУ
за приватні концерти, бізнесові оголошення, (за-
бави, фестивали, пікніки, бенкети, банки, продаж
домів і т.д.) 5.00
ОГОЛОШЕННЯ НА 8 ШПАЛТ, без огляду на їх
зміст по 5.00 доларів за кожний інч.

Якщо до оголошення включиться знімку —
комп'ютерне додатково:
Фотопропродукція на одну шпальту \$ 6.75
Фотопропродукція на дві шпальти 8.50
Фотопропродукція на три шпальти 10.00

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯ-
ВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 10-ї ГОДИНИ ДНЯ.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ
В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ
(недільне видання) Ukrainian Weekly

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛТУ
за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки \$ 5.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛТУ
за приватні концерти, бізнесові оголошення, (за-
бави, фестивали, пікніки, бенкети, банки, продаж
домів і т.д.) 7.00

Оголошення на чергове, недільне видання приймається
по ПОНЕДІЛКА, ТІЛЬКИ до 12-ї ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи,
які хочуть за оголошення, що адміністрація буде змушена від-
кинути чергове оголошення, ДОКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ
ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ.

Рівночасно з оголошенням, проситься надіслати
НАЛЕЖНУ СУМУ.

Увага! При впадуванні належності, проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО подати ЧИСЛО РАХУНКУ.
ТЕЛЕФОНІЧНО ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ
ЛИШЕ У НАГЛИХ ВИПАДКАХ.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ
ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

На дарунок для дітей!

- НЕ ВИТРАЧАЙТЕ ГРОШЕІ НА НЕПОТРЕБНІ ЗАКУПИ ДІТЕЙ!
- НЕ РОБІТЬ КРИВДИ ДІТЯМ — ВУЧАЙТЕ!
- ПЕРЕДІПЛАТІТЬ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода“ за-
кладами Українського Народного Союзу. Редагує Колетія. Річна передплата з ЗСА — 8.00
дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 5.00 дол. Ціна окре-
мого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 долар.

“THE RAINBOW” — “VESELKA”
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302